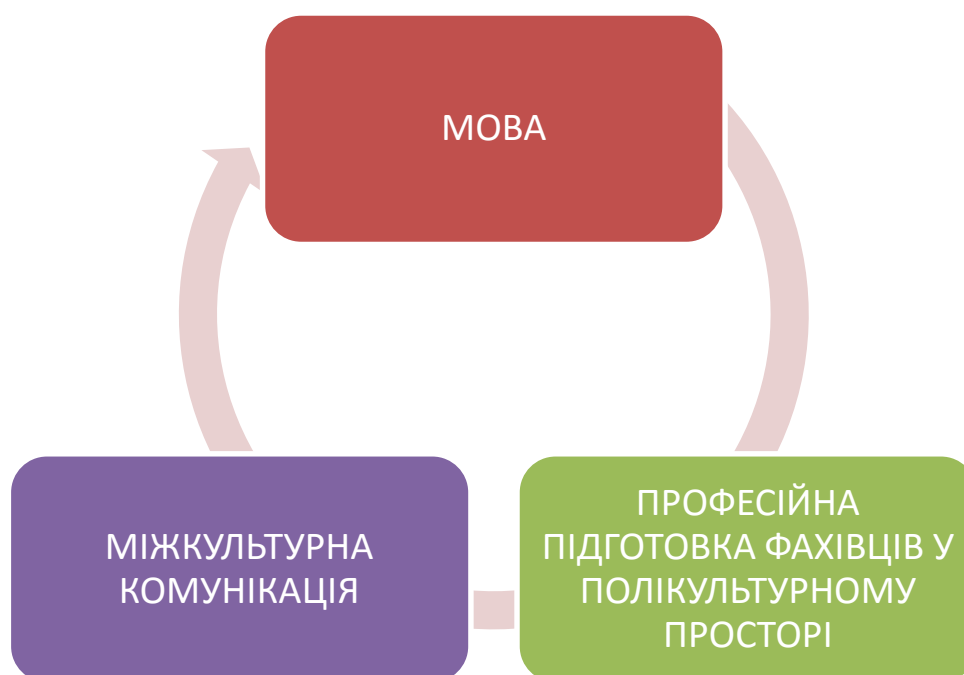

МАТЕРІАЛИ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У
ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ»

ОДЕСА – 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

Кафедра перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики

Секція теоретичної та прикладної лінгвістики

Південного регіонального наукового центру НАН і МОН України

II МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ
ПРОСТОРІ»**

16.05.2016 - 17.05.2016

Одеса – 2016

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Т. І. Койчева доктор педагогічних наук, професор,
проректор з наукової роботи
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Заступник голови:

Т. М. Корольова доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри перекладу і теоретичної та
прикладної лінгвістики
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Члени оргкомітету:

О. В. Попова кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики,
співдиректор Освітньо-культурного центру
«Інститут Конфуція» ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» з українського боку;

Дін Сінь кандидат психологічних наук, доцент гуманітарного
Інституту Харбінського інженерного університету,
співдиректор Освітньо-культурного центру «Інститут
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
з китайського боку

Відповідальний секретар конференції:

Т. В. Стоянова відповідальний секретар Освітньо-культурного центру
«Інститут Конфуція» ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

ДИСКУРСИВНА ПРИРОДА АКАДЕМІЧНО-ОФІЦІЙНОГО ДИСКУРСУ

Аналіз праць вітчизняних (Ф. Бацевич, І. Бехта, О. Селіванова та ін.) та зарубіжних (А.-Ж. Греймас, Т. ван Дейк, О. Кубрякова, Ж. Курте, П. Серіо, Г. Слишкін, М. Фуко, Ю. Хабермас та ін.) учених, присвячених визначенню сутності, структури, маркерів феномена «дискурс», свідчить про його лінгвістичну й екстралінгвістичну багатоаспектність.

Двоплановий характер академічно-ділового дискурсу передбачає його маніфестацію в навчально-освітній, соціально-виховній, економіко-господарській, науковій та міжнародній сферах. З огляду на означене, трактуємо поняття «академічно-діловий дискурс» як ситуативно зумовлений дискурс, екстралінгвістичним фундаментом якого виступає теоретико-практичне підґрунтя освітніх відносин суб'єктів й об'єктів академічної діяльності, а також сфера співпраці-діловодства в межах університету та поза його межами відповідно до нормативно-уставних підстав функціонування вишу. Лінгвістична складова дискурсу реалізується в специфічному фонетичному, лексичному, граматичному та композиційно-стилістичному оформленні його контенту. Типовими рисами академічно-ділового дискурсу виокремлено такі: стандартизованість, нормативно-правова спрямованість, клішованість, точність і конкретність (в особливості лексики), персональність, ввічливість та повага до адресату. Ключовим концептом є спільна конструктивно-продуктивна освітньо-культурна діяльність.

Отже, вищезазначені характеристики дають підстави інтерпретувати комунікативні стратегії і тактики у форматі дослідження як нормативно зумовлені, дієво-специфічні авторські інтенції, що реалізуються в різних інтерактивних модусах. Комунікативна стратегія в академічно-діловому дискурсі корелює із ціллю взаємодії його учасників – налагодження механізмів функціонування особистості у певній «соціумосфері» за встановленими зразками (комунікативно-стандартизована стратегія). У цьому зв'язку, констатуємо, що виявлена комунікативно-стандартизована стратегія передбачає покрокове планування дій (включаючи мовленнєво-етикетні) і ресурсів задля досягнення комунікативної архіцїлі дискурсу та реалізується за допомогою відповідних комунікативних тактик. Проте, комунікативну тактику асоціюємо з набором комунікативних намірів адресата та адресанта, реалізація яких уможлиблюється через використання ними сукупності вербальних засобів різних лінгвістичних рівнів (в усній чи письмовій формах) та практичних дій-ходів (екстралінгвістична маніфестація) у процесі академічно-ділової взаємодії.

Підсумуємо, рідномовний та іншомовний дискурс є багатоаспектним феноменом, який реалізується в двох формах (письмовій та усній) на екстралінгвістичному та чотирьох лінгвістичних рівнях: фонетичному, лексичному, граматичному, композиційно-стильовому. Означений дискурс функціонує як один механізм на основі системно-цілісного підходу до мовних і немовних систем, тобто всі його компоненти слід розглядати у сукупності та взаємодії.

Література

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : [підручник] / Ф. С. Бацевич. – К. : Академія, 2004. – 344 с.
2. Дейк Т. А. ван. Язык. Познание. Коммуникация / Т. А. ван Дейк. – М. : Прогресс, 1989. – 307с.
3. Карасик В. И. О типах дискурса / В. И. Карасик // Языковая личность:

институциональный и персональный дискурс : сб. науч. тр. – Волгоград : Перемена, 2000. – С. 5–20.

4. Попова О. В., Дін Сінь, Стародубенко Л. Є. Академічно-офіційний дискурс в сучасній лінгвістичній парадигмі (на матеріалі української, російської, китайської та англійської мов) /О. В. Попова, Дін Сінь, Л. Є. Стародубенко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету Серія: Філологія. – Випуск 19. – Т. 2. – Одеса, 2015. – С. 131–136.

Леонід Черноватий

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

ЗМІСТ СТРАТЕГІЙ КАЛЬКУВАННЯ І ТРАНСФОРМАЦІЇ У ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧОМУ АНАЛІЗІ

Проблема класифікації стратегій перекладу є *актуальною*, оскільки, з одного боку, для її обговорення бажана наявність однакового підходу до їх змісту, а з іншого – слід констатувати відсутність однаковості їх тлумачення (див., наприклад, [2; 4]), що створює логічні проблеми навіть для теоретичного розгляду даного питання. Для оптимізації згаданого обговорення важливим видається поняття «перекладацька стратегія», яке визначається різними авторами по-різному, наприклад, як процедура, що використовується для розв'язання перекладацьких проблем [3, с. 599] чи як така, що включає обрання тексту оригіналу (ТО) для подальшого перекладу та розробку методу останнього [5, с. 240]. Залишаючи за рамками даного повідомлення обговорення цих визначень, зауважимо, що вони не підходять для дослідження, наприклад, їх співвідношення в реальному перекладі, а тому тут ми тлумачимо перекладацьку стратегію як регулятивний принцип перекладу конкретного ТО чи його фрагмента, розрізняючи поняття «глобальних» (що відносяться до ТО загалом) та «локальних» (що стосуються лише окремих лексем чи фрагментів ТО) стратегій.

З-поміж глобальних стратегій у межах нашого повідомлення ми обмежуємося лише калькуванням та трансформацією, які є протилежними за